

MESTO KOŠICE

Materiál na zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Košiciach

Názov materiálu	Návrh na udelenie „Ceny Košického samosprávneho kraja“	
Predkladá	Mgr. Lucia Gurbáľová, námestníčka primátora mesta Košice	
Spracovateľ	Oddelenie právne a majetkové, ref. samosprávnych orgánov	
Dátum zasadnutia	30.07.2020	
Číslo spisu	MK/A/2020/16354	
Uznesenie	MZ	MR

Návrh na uznesenie

Mestské zastupiteľstvo v Košiciach

podľa § 10 ods. 3 zákona č. 401/1990 Zb. v znení neskorších predpisov

odporúča

Zastupiteľstvu Košického samosprávneho kraja

udelíť

„Cenu Košického samosprávneho kraja“

- v kategórii jednotlivci:

JUDr. Jozef Kirst,

- v kategórii kolektívy:

kolektív Ústavu fyzikálnych vied Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach (popularizačný tím Masterclasses).

Návrh na udelenie „Ceny Košického samosprávneho kraja“

Materiál sa prekladá na základe oslovenia primátora mesta Košice z úrovne Košického samosprávneho kraja o zaslanie návrhov na udelenie najvyšších ocenení regionálnej samosprávy pre významné osobnosti a kolektívy v roku 2020.

Uvedené ocenenia z úrovne zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja budú udelené podľa Zásad a postupu pre udeľovanie verejných ocenení KSK.

Cenu Košického samosprávneho kraja udeľuje zastupiteľstvo KSK občanom a kolektívom za osobitný prínos pre rozvoj samosprávneho kraja, za činy statočnosti, ľudskosti a hrdinstva, za vynikajúce tvorivé činy a výsledky dosiahnuté v humanitarnej, cirkevnej, kultúrnej a umeleckej, publicistickej, verejnoprospešnej, podnikateľskej, technickej a športovej činnosti.

Na základe uvedeného boli za mesto Košice vybratí nižšie uvedení nominanti.

Cena Košického samosprávneho kraja – jednotlivci:

JUDr. Jozef Kirst

JUDr. Jozef Kirst je rodený Košičan, odbornou verejnosťou vnímaný ako silný lokálpatriot. Riaditeľom Archívu mesta Košice bol vyše 36 rokov. Počas svojej aktívnej činnosti vždy pracoval na pozdvihnutí a potvrdení spoločenskej potreby, či dôležitosti mestského archívu, ako organickej súčasť mesta.

Ako človek s umeleckými sklonmi a výtvarným cítením našiel záľubu v heraldike, ktorej sa počas svojho pôsobenia aktívne venoval. Vo vedomí miest a obcí regiónu preto je vnímaný v prvom rade ako heraldik, ktorý vytvoril množstvo návrhov mestských i obecných erbov, erbov a vlajok mestských častí. Je autorom prvého VZN o symboloch mesta Košice prijatého v r. 1993, v ktorom po prvýkrát nájdeme názorné vyobrazenie erbu mesta Košice, vlajky, reťaze, pečatidla, farieb mesta, ako aj zásady používania symbolov mesta.

Po vzniku vyšších územných celkov v r. 2002 vytvoril návrh erbu, vlajky, reťaze predsedu, či plakety predsedu, ktoré boli osobným darom autora pre Košický samosprávny kraj. Pri tvorbe ideového zámeru erbu mal na zreteli potrebu prevziať do erbu častí heraldických znamení jednotlivých historických žúp, ktoré dnes tvoria hranice regiónu. Zastupiteľstvu samosprávneho kraja ho predstavil na prvom zasadnutí zastupiteľstva 21.3. 2002. V prvej časti je prevzatý motív Abovsko-Turnianskej župy, v druhej časti je prevzatá časť erbu Spišskej župy, v tretej časti Zemplínskej župy a napokon Gemerskej župy.

Z jeho návrhu vychádzali neskôr pri tvorbe erbu i ostatné samosprávne kraje, ktoré dali prednosť bývalým župám pred navrhovanými novotvarmi. Ako dlhoročný člen heraldickej komisie Ministerstva vnútra toto svoje videnie či cítenie odborne obhájil, čo oceňujú samotní obyvatelia samosprávnych krajov, ktorí sa v znaku nájdú - vidia.

Publikoval vo viacerých oblastiach. Prvá reprezentačná brožúra svojho druhu „Erb mesta Košice“ z roku 1994 sa teší veľkému záujmu dodnes. Zaznamenala v poradí už štvrté vydanie. Nemenej významná je publikácia „Mestská správa v Košiciach 1848-1945“, ktorú vytvoril s Dr. Michalom Potemrom. Je prvou knihou na Slovensku zaoberajúcou sa právnym

postavením mesta v období klasického kapitalizmu. Nemožno nespomenúť publikáciu „Košice - Miskolc spoločné storočia v jednom regióne“, ktorú vytvoril so zamestnancami archívu. Kniha vyšla v 4 jazykových mutáciách a je dodnes pokladaná za priekopnícku iniciatívu vzájomného poznania sa miest z jedného regiónu.

V kultúrno-osvetovej činnosti sa zameriaval na spropagovanie jedinečnej histórie mesta Košice v rôznych podobách, medzi ktorými je po prvýkrát v histórii zavedenie osláv Dňa mesta Košice, ktorý sa oslavuje vždy 7. mája na výročie udelenia prvej erbovej listiny mestu Košice. Podľa vzoru Košíc oslavujú dnes mestá i obce výročia prvej písomnej zmienky.

Čo je ľudsky pozoruhodné a môže byť príkladom dodnes, je postoj a úcta k bývalým čelným predstaviteľom mesta deklarovaný uctením si ich pamiatky na verejných cintorínoch v deň pamiatky zosnulých v sprievode primátora. Plne si je vedomý toho, že poznanie minulosti je dôležité pre súčasnosť.

Dr. Kirst bol riadiacim orgánom slovenského archívniectva ocenený Križkovou medailou. Sasinkovou medailou i Medailou za rozvoj verejnej správy. Cenu primátora mesta Košice dostal v r. 2003.

V tomto roku sa dožíva vzácneho jubilea.

Cena Košického samosprávneho kraja – kolektívy:

**Kolektív Ústavu fyzikálnych vied Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach
(popularizačný tím Masterclasses)**

Členmi popularizačného tímu Masterclasses sú: prof. RNDr. G. Martinská, CSc., RNDr. P. Murín, CSc., RNDr. A. Dirner, CSc., doc. RNDr. J. Vrláková, PhD., doc. RNDr. A. Kravčáková, PhD..

Tím Masterclasses organizuje každý rok popularizačnú akciu „Hands on Particle Physics – European Masterclasses for High School Students“, v rámci ktorej stredoškólači (väčšinou z košických gymnázií) analyzujú dáta z laboratória CERN a zoznamujú sa tak s prácou časticového fyzika. V tomto roku sa uskutoční už 16. ročník tohto projektu a spolu s Košicami sa ho zúčastní takmer 225 univerzít a výskumných centier zo 60 štátov z celého sveta. Projekt organizuje Technická Univerzita v Drážďanoch v spolupráci s medzinárodnou skupinou pre popularizáciu časticovej fyziky IPPOG a Európskou fyzikálnou spoločnosťou EPS. Členovia riešiteľského kolektívu boli pri najdôležitejších momentoch tejto medzinárodnej spolupráce od prvého ročníka v roku 2005. V prvých rokoch sa do projektu zapojili nielen ako účastníci, ale aj ako spoluorganizátori a odborní garanti aj na ďalších slovenských univerzitách.

Základnou myšlienkou programu je, aby si stredoškólski študenti počas jedného dňa vyskúšali prácu skutočných vedcov. V dopoludňajších hodinách si vypočujú prednášky vedeckých pracovníkov, ktoré im umožnia nahliadnuť do metód základného výskumu, ktoré prinášajú fundamentálne poznatky o základnej štruktúre hmoty a jej interakciách. Popoludní, po potrebnej príprave na meranie, vykonávajú samostatnú analýzu skutočných dát z experimentov na Veľkom hadrónovom urýchľovači (LHC) v CERN. Študenti získajú obraz o modernom fyzikálnom výskume prácou priamo spolu s časticovými fyzikmi. Na záver, počas medzinárodnej videokonferencie, študenti porovnávajú a vyhodnocujú svoje získané výsledky s fyzikmi v CERN, ako aj so stredoškólakmi na partnerských univerzitách.

Projekt sa na pôde Prírodovedeckej fakulty každý rok zúčastňuje približne 60 žiakov z viacerých košických stredných škôl. S ohľadom na kladné ohlasy a veľký záujem študentov bol rozšírený medzinárodný projekt aj na regionálnu úroveň – dvakrát ročne prebieha vo vybraných stredných školách východoslovenského regiónu regionálny projekt Masterclasses s úvodnými prednáškami a následnými meraniami študentov, avšak už bez medzinárodnej videokonferencie.

Navrhované je ocenenie za popularizáciu fyziky na stredných školách pre členov organizačného tímu projektu International Masterclasses, organizovaného v rámci medzinárodného Európskeho programu.

V Košiciach 16.7.2020

Spracoval: Referát samosprávnych orgánov MMK